

Мені не хотілося полишати Балі, не зустрівшись із ним. Не знаю чому. Я не був хворим; узагалі-то здоров'я в мене завжди було чудове. Розпитав про його розцінки, бо мандрівка добігала кінця й гаманець майже спорожнів. Я навіть не наважувався перевірити, скільки в мене лишилося на банківському рахунку. Люди обізнані пояснили: «Даєш йому, скільки хочеш. Вкидаєш гроші в коробочку — вона там стоїть на полиці». Це мене втішило, хоч я трохи й бентежився, бо збирався дати мізерну оплату людині, що, як подекують, лікувала самого прем'єр-міністра Японії.

Нелегко було відшукати його оселю, загублену в маленькому селищі за кілька кілометрів від Убуда, у центральній частині острова. Чомусь у цьому краї практично немає дорожніх вказівників. Можна користуватися мапою, та тільки якщо маєш орієнтири, інакше то така сама марна річ, як мобільний телефон у зоні без покриття. Звісно, застається такий варіант, як допомога перехожих. Я хоч і чоловік, та для мене спитати — не проблема. Інколи мені здається, що більшість чоловіків бояться, що, зійшовши на

випитування, втраять маскулітність. Вони воліють мовчки блукати — мовляв, я все знаю — і вдавати, що знайшли шлях, аж поки геть не загубляться і дружина не почне обурюватися: «Я ж казала, треба було спитати».

Та от яка халепа на Балі: люди такі привітні, що завше кажуть «так». Це правда. Якщо сказати дівчині: «На мою думку, ти дуже вродлива», вона подарує вам гарну усмішку й відповідь: «Так». Коли спитати дорогу, люди так хочуть допомогти, що не наважуються визнати, що не годні цього зробити. І показують вам шлях, вибраний, без сумніву, навмання.

Я почав трохи хвилюватися, коли підійшов до входу в сад.

Не знати чому уявляв розкішний будинок — як ті, що вряди-годи трапляються на Балі: із басейнами, всіяними квітками лотоса й схованими в тіні плюмерій, що буявють білими квітами й розносять до непристойного п'янки пахощі. Насправді ж його оселя виявилася комплексом таких собі «кампанів» — сполучених між собою хатинок без стін. На тлі саду вони здавалися напрочуд простенькими, доволі обдертими — щоправда, не вбогими.

Мене вийшла зустріти вбрана в саронг мо-
лода жінка: чорне волосся зібране в жмуток,
засмагла шкіра, звичайний носик та очі без епі-
кантуса — мене завжди зачудовували ці риси
населення острова в самому серці Азії.

— Доброго дня, що ви хотіли? — задріботіла
ламанюю англійською.

Зріст метр дев'яносто й біляве волосся не ли-
шали сумнівів щодо мого західного походження.

— Я прийшов до пана... е... метра... Самтьяна.

— Чекайте, він вийде, — повідомила жінка
й зникла поміж кущів та підпор, що на них три-
малися дахи кампанів.

Я заляк. Спантичено стояв і чекав, коли
Його Ясновельможність матиме ласку прийняти
такого скромного відвідувача, як я. За п'ять хви-
лин, що видалися мені доволі довгими й змусили
замислитися про доцільність моєї присутності
в цьому місці, я нарешті побачив, як наближаєть-
ся чоловік — на вигляд він мав щонайменше
70 років, а чи й усі 80. Перша думка, що май-
нула в мене: якби побачив його на вулиці, при-
йняв би за жебрака та дав би 50 рупій. Я маю
звичку подавати тільки стареньким: кажу собі,
що коли вони просять милостиню в такому віці,

то, певно, не мають вибору. Чоловік, що спробою прямував до мене, звісно, був не у дранті, але вбрання його було геть просте, мінімалістське й не видавало віку власника.

Мені соромно зізнаватися, та я інстинктивно подумав, що, певно, потрапив не до тієї людини. То не міг бути цілитель із міжнародною славою. Або ж, попри здібності, йому бракувало здорового глузду і він погодився, щоб прем'єр-міністр оплачував послуги арахісом. А чи він геній маркетингу — «набиває» собі клієнтуру серед легковірних західних відвідувачів, сквапних на такі кліше, як цілитель-аскет, що цілковито абстрагується від матеріального, але в кінці сеансу приймає щедрі винагороди.

Він мене привітав і зустрів по-простому: висловлювався дуже лагідно й гарно говорив англійською. Блиск у його очах контрастував зі зморшками на потемнілій від засмаги шкірі. Праве вухо деформоване, так наче мочка була розрізана.

Він запросив мене у перший кампан і попрямував уперед, указуючи шлях. Дах на чотирьох підпорах кріпився до старенької стіни, де висіла поличка (славнозвісна), поряд стояла скриня із камфорного дерева, а на долі — циновка. У від-

чиненій скрині лежало повно паперів, зокрема малюнки із зображенням людського тіла. За інших обставин я б із них добряче посміявся, бо ілюстрації геть розходилися з усіма сучасними медичними знаннями.

Я роззувся, як вимагає балійська традиція, й увійшов.

Старий запитав, що мене турбує, і я враз замислився про причину свого візиту. Чого я взагалі прагнув? Адже не був хворим. Цей чесний, ба більше, достойний чоловік (таке враження в мене було склалося — нехай я ще й не мав доказу його компетентності) лише марнуватиме на мене час. Чи я лише хотів, щоб хтось узявся за мою справу, зацікавився мною, поговорив про мене і, хтозна, може, знайшов би спосіб зробити моє життя кращим? А чи то я прислухався до своєї інтуїції... Зрештою, мені казали, що це дуже добрий чоловік, і мені лише кортіло з ним завітатися.

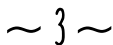
— Я прийшов просто перевіритися, — зізнався я та почервонів, згадавши, що не пішов на щорічний медичний огляд і переніс запис.

— Лягайте отут, — сказав мені цілитель і вказав на циновку, ніяк не відреагувавши на нікчемність мого звернення.

~ 2 ~

Такий був початок першого і, сподіваюсь, останнього сеансу тортур у моєму житті. Починалося все нормально: я лежав на спині — розслабився, довірився цілителю і про себе трохи потішався. Я дозволив йому ніжно пальпувати різні зони на моєму тілі: спершу голову, потім шию, руки — по всій довжині аж до фаланг пальців. Цілитель, вочевидь, ретельно прощупав різні зони на тулубі, дістався живота. Я із полегкістю відзначив, що від живота він одразу перейшов до верхньої частини стегон. Потім коліна, литки, п'ятки. Він прощупав усю стопу, і мені це анітрохи не дошкуляло.

І ось цілитель дістався пальців ніг.

Я й гадки не мав, що можна завдати такого дикого болю, лише обхопивши мізинець лівої ноги великим і вказівним пальцями. Я горлав і вигинався на всі боки на циновці. Я, мабуть, скидався на рибалку, що силкується почепити на гачок черв'яка завдовжки два метри. Зізнаюся, я взагалі не дуже-то витривалий, але відчуття були такі сильні, що виходили за межі всього пережитого досі.

— Вам боляче, — констатував цілитель.

Це що — жарт? Я ледь вичавив із себе «так» між двома стогонами. Не було навіть сили кричати. Цілитель, схоже, не стурбувався моїми стражданнями, зберігаючи якусь доброзичливу безсторонність. На його обличчі застиг благодушний вираз, який контрастував із болем, що мені завдавало лікування.

— Ви нещасна людина, — мовив цілитель, наче поставив діагноз.

Саме цієї миті — так. Я дуже нещасна людина. Я вже й не знав плакати чи сміятися із ситуації, в яку сам себе загнав. Гадаю, я робив одночасно і те й інше. Я перевершив самого себе,

занапастивши отак свої плани. Це ж треба — я міг провести день на пляжі, теревенити з рибалками й милуватися гарненькими балійками!

— Біль, що ви відчуваєте зараз, є симптомом загального нездужання. Якщо я натисну в цьому ж місці комусь іншому, йому не болітиме, — роз'яснив Самт'ян.

Після цих слів він нарешті відпустив мій палець, і я вмент відчув себе найщасливішою людиною у світі.

— Хто ви за фахом?

— Я викладач.

Цілитель пильно подивився на мене, а тоді кудись відійшов — задумливий і ніби заклопотаний. Я наче бовкнув щось не те чи втнув дурницю. Він дивився відсутнім поглядом туди, де за кілька кроків квітнула бугенвілія. Схоже, цілитель занурився у свої думки. Що я мав робити? Підвести-ся й піти собі? Кашлянути, щоб нагадати про свою присутність? Аж ось цілитель перервав мої сумніви, повернувшись до мене. Він сів просто на землю і, глянувши мені у вічі, запитав:

— Що негаразд у вашому житті? У вас чудове здоров'я. То в чому ж справа? Робота? Кохання? Сім'я?

Поставив запитання навпростець і не зводив із мене очей, не залишаючи шляхів до відступу, хоч його голос і погляд усе ще були доброзичливими.

Я почувався зобов'язаним відповісти, відкритися людині, з якою познайомився годину тому.

— Я не знаю. Так, я міг би бути щасливішим — мабуть, як усі.

— Я не прошу вас відповідати за всіх, тільки за себе, — зауважив цілитель спокійним голосом.

Цей тип починав мене дратувати. Я роблю, що хочу, і його це не обходить, подумав я, відчувши, як закипаю від злості.

— Скажімо так: я був би щасливішим, якби мав жінку.

Навіщо я це сказав? Я зрозумів, що моя злість обернулася проти мене. Я не здатний відмовити іншій людині. Я жалюгідний.

— Тоді чому не маєте?

Так, треба було ухвалити рішення (нехай це й не належить до моїх талантів): або я спиняю його і йду, або граю в цю гру до кінця.

Несподівано для себе я відповів:

— Я б цього хотів, але треба ж іще сподобатися жінці.

— Що вам заважає?

— Ну, я худючий, — випалив я, зашарівшись від змішаного почуття сорому й злості.